

Prologas

Pietų Australija, 1995 metų gruodis

Merė Alisa Delaver dar kartą perskaitė laišką. Jis buvo neįtikėtinas. Tiesiog absurdiškas, o turint omeny aplinkybes, net akiplėšiškas. Tiesą sakant, toks kvailas, kad Merė Alisa net nusikvatojo. Atplėšusi akis nuo lapo, pasižiūrėjo į pievelę. Tarp pentinių žiedų tebuvo matyti kinkuojanti skrybėlė, mama pasilenkusi iš gėlių lysvių rovė piktžolės ir taisė virvutes, kuriomis ilgi gėlių stiebai buvo pririšti prie kuoliukų. Nors jau ėjo septyniasdešimt šeštuošius metus, Florencija Leveson nė nesiruošė lėtinti gyvenimo tempo. Ji tikėjo, kad nuo sėslaus ritmo sukalkėtų kaulai, kaip rūdyti paliktas nenaudojamas automobilis. Mama laikėsi nuomonės, kad veikla jai padeda išlaikyti sveiką širdį. Tad triūsė sode, žvitriai vaikščiojo su savo anglų basetu Bazu, kepė pyragus, grojo pianinu ir, dukros gėdai, užsiiminėjo joga; Merė Alisa nė vienai gyvai sielai nelinkėtų pamatyti jos mamos su tamprėmis.

Tad duoti laišką mamai, ar ne?

Merė Alisa nusprendė kelias dienas dar pagalvoti. Galų gale, tai nebuvo skubu, o Florencija tikriausiai vis tiek jį išmestų. Ne todėl, kad mama neturėjo humoro jausmo, – iš visų Merės Alisos pažįstamų žmonių Florencijos juoko gyslelė buvo pati smagiausia. Stebėtinas gebėjimas juoku gydyti savo širdį. Atsižvelgiant į visas jai nutikusias nelaimes, tai nemenkas pasiekimas. Merė Alisa buvo

tikra, kad jei kas ir gebėtų pasijuokti iš šitos beprasmiškos rašlivos, tai tik Florencija. Kita vertus, Merė Alisą kamavo abejonė, įtarimas, kad ši kartą gali nepakakti net pagarsėjusio Florencijos humoro jausmo. Tada Merė Alisa pasigailėtų, kad parodė jai laišką. Jį perskaičiusi, mama lengvai nepamirš. Ne, prieš apsisprendžiant reikėjo gerai pagalvoti.

Ant voko buvo užrašytas Merės Alisos Delaver vardas, bet laiškas viduje skirtas Florencijai Leveson. Voke pridėtame raštelyje siuntėjas tiesiai rašė, kad Merė Alisa pati turėtų nuspręsti, ar mamai vertėtų perskaityti laišką. Bent tiek turėjo takto. Jis norėjo, kad pirma laišką perskaitytų Merė Alisa ir nuspręstų. Akivaizdu, kad siuntėjas gerokai viską apgalvojo, laišką parašė rūpestingai. Tiesą sakant, šis buvo nuostabus. To ji neneigė. Laiškas labai gražus. Merė Alisa dvejojo dėl kitos priežasties, siuntėjas aiškiai nebuvo koks beprotis ar piktavališkas žmogus. Jis išsilavinęs ir garbingas. Bet laiškas buvo labai jautrus ir, na, *keistas*.

– Mamyt, norėsi puodelio arbatos? – iš verandos šūktelėjo Merė Alisa. Buvo penkta vakaro, ir Anglijoje augusi Florencija mėgo arbatėlę. Bergamočių arbatą, sumuštinčius su kiaušiniais ir laiškiniiais česnakais, gabaliuką biskvitinio pyrago arba mėgstamiausią skrebutį su sviestu ir vegemitu*. Florencija nebuvo iš tų moterų, kurios suka galvą dėl figūros. Kadaisė ji buvo liekna, turėjo liauną liemenį ir ilgą, laibą kojas, bet dabar buvo išlaki. Jos odos nepaveikė nei Australijos saulė, nei – vaikystėje – Indijos saulė. Dėl daugybės juoko raukšlelių atrodė kur kas jaunesnė. Po teisybei, Florencija niekada nebuvo pasipūtėlė, net kai buvo graži jauna moteris ir sulaukdavo daug dėmesio. Jos plaukai visada buvo purūs, ir dabar liko žavingi. Ilgi ir švelnūs – Florencija

* Vegemitas – australiškas tepamas mišinys, gaminamas iš alaus mielių, likusių po alaus raugimo, panašus į britišką marmitą. Pasižymi sūriu ir umamio skoniu. (Čia ir toliau – vert. past.)

juos nešiojo susiriūsi į laisvą kuodelį, neklusnios sruogos leidosi sprandu ir smilkiniais. Jaunystėje ji buvo blondinė, bet su amžiumi plaukai patamsėjo, dabar pilki, o priekyje žibėjo plati sidabrinė sruoga, įkvėpusi anūkus praminti ją Barsuku. Retai kuriai moteriai patiktų būti lyginamai su barsuku, bet Florencijai tai pasirodė juokinga.

– Mielai, – atsakė ji ir atbula ranka nusišluostė prakaituotą kaktą. Buvo karšta. Išties būtų šaunu pailsėti šešėlyje. Florencija nusimovė sodininko pirštines ir žengtelėjo iš gėlyno. Po kriaušė miegojęs Bazas tuoj pat pakilo. – Žinai, vargu ar sodas kada buvo toks vešlus. Tikrai, jaučiuosi visai kaip Anglijoje. – Nuo šypsenos jos veidas tapo mergaitiškai saldus. – Galėtum pamanyti, kad čia be perstojo lijo. O mielosios kamanės nuolat geria. Jos visai kaip dėdė Reimondas, laksto iš baro į barą. Niekas taip nemėgo pasitašyti po barus kaip dėdė Reimondas.

Merė Alisa nusikvatojo. Jos mama mėgo kalbėti apie praeitį, o Anglijoje praleisti metai, rodos, buvo mėgstamiausia tema. Merė Alisa nuėjo vidun užkaisti arbatinuko. Galėtum pamanyti, kad tokiam karštyje limonadas su ledukais gaivintų labiau už arbatą, bet mamos įpročiai buvo įsišakniję iki kaulo, tad gers arbatą angliškai, su pienu. Merė Alisa įmerkė į arbatinuką porą bergamočių arbatos maišelių ir išėmė iš šaldytuvo tortą. Po kelių minučių išėjusi į verandą, Florenciją rado sėdinčią supamajame krėslė, šalia gulėjo Bazas, padėjęs galvą ant kelių. Mama vedavosi žurnalu ir niūniavo seną, Merei Alisai nežinomą melodiją.

– Žinai, kai buvau maža, dėdė Reimondas per Kalėdas visada vedavosi mus į pantomimą Folkstone. – Florencija ilgesingai šypsojosi, išsiblaškęsi paglostė šuniui galvą. – Tai buvo šeimos tradicija, laukdavome jos nekantraudamos. Būdavo be galo smagu. Mano mėgstamiausias spektaklis buvo „Piteris Penas“. Net nusišypsojo sėkmė pamatyti Džiną Forbsą-Robertsoną vaidinant

Piterį. „Jei tikite fėjomis, paplokite rankomis!“ – visi puolėme ploti kaip pašėlę, ir fėja Din Dilin atgijo. Buvo nuostabu.

Merė Alisa įpylė arbatos ir padavė mamai lėkštutę su gabalėliu torto. Bazas pakėlė galvą ir susidomėjęs ją pauostė.

– Gaila, neturiu kalėdinių prisiminimų iš Anglijos, – tarė Merė Alisa. – Su ugnimi ir speigu. Kalėdų Senelio rogės ant sniego atrodo daug geriau.

– Taip, karštyje Kalėdos kitokios. Jos turėtų būti gailios, šaltos ir spindinčios kaip Advento kalendorius. Kiek tau buvo metukų, kai čia persikėlėme, – ketveri?

– Treji, – Merė Alisa pataisė mamą. Paskui gūžtelėjo. – Nepasiilgsti to, ko niekada neturėjai. Kalėdos ir Australijoje ypatingos.

Florencija padėjo lėkštutę ant staliuko priešais save, kad Bazas nepasiektų, ir įsimetė į arbatą gabaliuką cukraus.

– Kalėdas leisdavome pas mano senelius. Labai mėgau pas juos svečiuotis. Kaip žinai, tėvelis mirė netrukus, kai grįžome iš Indijos į Angliją, tad aš, mamytė ir Vinifreda šventėms nuvažiavome į Kornvalį, pas jos tėvus. Guliverio įlankoje jie turėjo didžiulį žavingą namą, kurį vadino „Jūreiviu“, su privačiu paplūdimiu. Labai abejoju, ar paplūdimys ir šiandien privatus, bet tais laikais jis priklausė mums vieniems. Po namu dar buvo slaptas požeminis tunelis, vedantis iki urvo, iš kurio Napoleono karų laikais kontrabandininkai plukdydavo vilnos ryšulius į įlankoje laukiančius žvejų laivus, mainydavo į brendį ir konjaką. Stebuklinga vieta.

– Iš pasakojimo atrodo nuostabiai, – atsakė Merė Alisa, jau ne pirmą kartą girdinti šias istorijas.

– Dievinau Kalėdas. Pamenu jaudulį, kai kojom užčiuopdavome išsipūtusias kojines ant lovūgalio ir išgirdavome šlamėjimą jas pajudinus. Močiutė buvo itin dosni, mus labai lepino. Kojinės būdavo pilnos dovanų. Mudvi su Vinifreda tuoj pat sukišdavome rankas iki dugno, ten rasdavome po mandariną, vis dar suvyniotą

į vaisių pardavėjo foliją. Šiandien niekas nesuka galvos dėl mandarinų, bet mano laikais jie buvo prabanga, juos plukdydavo laivais iš pat Tanžero. – Florencija sukikeno ir gurkštelėjo arbatos, paskui atsiduso – ši erzinantį įprotį įgijo senatvėje. – Kalėdų vakarienė visada būdavo tikra puota. – Užplūdus prisiminimams, jai nuraudo skruostai. – Labiausiai mėgau desertą, jį atnešdavo prieš pat paliekant vyrus gerti porto, iškart po kalėdinio stiltono sūrio su salierais, patiekiamo su Romarijaus kepyklos sausainiais iš Tanbridž Velso. Visada būdavo šokoladukų iš „Šarbonel ir Voker“ šokolado parduotuvės, juos patiekdavo kelių aukštų dėžutėse, su sidabrinėmis žnyplutėmis ir cukruotomis Karlsbado slyvomis. Ak, dar buvo tie gardūs *fruits glacés* ir *marons glacés** iš Prancūzijos, mama juos ypač mėgo. – Florencija atsikando torto ir įkvėpė pro nosį. – Mmm, tikras rojus. Ne, jis ne tau, Bazai. Na, gerai, tik trupučiuką. – Atgnybusi įdėjo šuniui į burną gabaliuką biskvito. – Guliverio įlankoje prie arbatėlės visada valgydavome Viktorijos** pyragą.

– Labai daug girdėjau apie Guliverio įlanką. Mielai vieną dieną ten apsilankyčiau, – tarė Merė Alisa. Jautėsi, lyg jau būtų ten svečiavusis.

– Deja, aš pernelyg sena, kad grįžčiau, kitaip pati tave ten nusivežčiau, – atsakė Florencija, akys ilgesingai sužibo. – Nežinau, kam dabar priklauso namas. Dievulėliau, ten net galėtų būti viešbutis ar nuomojami butai. Juk būtų neblogai? Kažin ar šiandien kas norėtų didžiulio namo su žalia gelumbe aptrauktomis durimis, skiriančiomis tarnų kambarius nuo bendros erdvės. Žmonės nebelaiko tarnų, ar ne? Kas galėtų juos sau leisti? Bet tais laikais taip jau buvo. Mano seneliai buvo iš Viktorijos laikų, labai

* Glazūruoti vaisiai ir kaštonai (pranc.).

** Biskvitinis pyragas su džemu ir sviestiniu kremu arba grietinėle, pavadintas karalienės Viktorijos garbei.

tradiciniai ir, turiu pasakyti, šiek tiek mėgo pasididžiuoti. Tarnus laikėme savaime suprantamu dalyku, bet dabar, kai apie tai galvoju, stebiuosi, kaip sunkiai jie dirbo. Negaudavo daug laisvo laiko ir kažin ar jiems daug mokėjo. Gyvenome prabangiai ir, savaime suprantama, atėjus karui toks gyvenimas baigėsi. – Ji atsidususi pakabino dar torto, gardžiavosi saldumu. Bazui pradėjo žliaugti seilės, bet Florenciją jau nusinešė prisiminimų banga, nebematė šuns dirščiojant į tortą. – Du mano tėčio broliai žuvo per Didįjį karą. Niekas nemanė, kad vėl kariausime, ir dar taip greitai. Visiška beprasmybė. Manytum, kad jie būtų pasimokę jau po pirmo karto, bet žmonės niekada nepasimoko. Tikra tragedija.

Merė Alisa įpylė jai dar arbatos.

– Papasakok daugiau apie Guliverio įlanką. – Ji nenorėjo sekti paskui mamą prie karo vedančiu keliu. Žinojo, kur ją nuneštų tie prisiminimai. Tik prie skausmo.

– Niekada nebuvo religinga, bet man patiko eiti į bažnyčią, – kalbėjo Florencija. – Man patiko vikaras, pastorius Milaras. Jis buvo žemas ir storas, plikas ir šveplas, bet ugningo būdo. Nesvarbu, apie ką kalbėjo, jo klausantis viskas atrodė baisiai įdomu. Nesu sutikusi kito tokio vikaro. Buvo labai žavus ir guvus. Jei visi vikarai būtų tokie kaip jis, bažnyčios braškėtų per siūles. – Florencija šelmiškai šyptelėjo. – Bet nemeluosiu, kad sekmadienio rytais mane įkvėpdavo vien vikaras. Ne, įkvėpdavo Obris Dešas.

Merė Alisa šyptelėjo pakėlusį arbatos puodelį prie lūpų. Šią istoriją jau girdėjo tūkstančius kartų. Bet ji nė negalvojo atimti iš mamos progos pasidalyti vienu brangiausių savo prisiminimų.

– Net vardas skamba romantiškai, – tarė ji.

– Prirašiau pilną dienoraštį, daugybę „Obrių Dešų“, o šalia rašiau „Florencija Deš“, norėjau pamatyti, kaip atrodys mano vardas su nauja pavarde – juokinga, ar ne, turint omeny, kaip pasisuko įvykiai. – Florencija nusijuokė, žalios akys švytėjo. – Bet jis manęs

beveik nepastebėjo. – Atsainiai patraukusi pečiais vėl gurkštelėjo arbatos.

– Nė neįsivaizduoju kodėl. Mama, tu buvai labai graži.

– Nepamiršk, buvau dar labai jauna ir sau mieliau sakau, kad vėlai sužydėjau. Aš sėdėdavau ant mūsų klauptų, jis sėdėdavo ant savojo, – aišku, su savo šeima, – akies krašteliu matydavau jį švytintit it žvaigždę. Vos įstengdavau susilaikyti nespoksojusi. Saugojausi, kad nedirsčiočiau per dažnai. Penkias minutes, šešias minutes, kartais išpešdavau visas penkiolika. Geriausia būdavo sustojus komunikacijos, kartais būdavau tiesiai priešais jį arba už jo, jausdavau jį šalia, lyg tvokstų karščiu. Kai jis pažiūrėjo į mane, – gal kartą ar du, – visa išraudau. – Florencija įsidėjo paskutinį torto gabaliuką į burną ir mėgaudamasi apsilaižė pirštus. – Atsiprašau, Bazai, nebėra. – Bazas nusivylęs atsiduso ir vėl padėjo galvą jai ant kelių. – Jis buvo išvaizdus velniūkštis, net kai tebuvo berniukas. Matai, kiti vaikinai tais laikais dar buvo žemi, o jis buvo aukštas ir turėjo nuostabias akis: pilkas su ilgomis, juodomis blakstienomis. Ir putlias lūpas. Vėliau pamačiau, kad putlios lūpos Anglijoje yra retenybė. Obrio lūpos buvo žavingos.

Merė Alisa nusijuokė.

– Ak, mamyte, tu juokinga.

– Mere Alisa, lūpos svarbu. Nelabai smagu bučiuoti vyrus, kurių burna kaip ryklio.

Po tų žodžių abi nusijuokė.

– Ne, tu tikriausiai teisi, – Merė Alisa linktelėjo. – Man patinka, kad prisimeni tokias smulkmenas.

– O *tu* nepameni savo pirmosios meilės, brangioji?

– Na, pamenu. Tik ne taip kaip tu.

– Kai sulauki mano amžiaus, prisiminimai užklumpa lyg iš niekur. Kapstaisi sau apie kokį šėivamedį, staiga pokšt, iš pasąmonės tarsi išskyla ir sprogssta burbuliukas, ir priešais akis išvysti žmones,

apie kuriuos jau daug metų negalvojai. O apie tai pagalvojus sukyla ir tada aplankę jausmai, ir, prisiekiu, kūnas pasijunta visai toks pat, koks buvo prieš daug metų, lyg vėl būtum bažnyčios tarpuielyje, stovėtum už Obrio Dešo, lauktum šventosios komunijos ir valios pastangomis bandytum jį atsukti, kad pasižiūrėtų į tave. – Florencija papurtė galvą, stebėdamasi jaunesne savimi. – Kaip mažai išmano širdis, kai tesi mergaitė. Kaip daug jai dar reikia sužinoti.

Laiškas Merės Alisos kišenėje ėmė svilinti šoną. Lyg reikalautų dėmesio. Padėjusi puoduką įkišo į ją ranką. Kaip tik tada tolumoje ant keliuko pamatė dulkių debesį. Visureigiui artėjant, jis vis augo, saulėje spindėjo žibintus supantis metalas.

– Na, regis, parvažiuoja Deividas. – Ji ištraukė ranką iš kišenės. Laiškas palauks. Merė Alisa atsistojo.

– Turėčiau grįžti į sodą, – Florencija suvaitojusi pakilo nuo kėdės.

– Nemanai, kad jau reikėtų baigti dieną?

– Dar tik šešios. Geriausias dienos metas dar prieš akis. Aukštinė ankstyvo vakaro šviesa. Mano mėgstamiausias laikas. – Florencija giliai atsitususi patenkinta nužvelgė sodą. – Mėgstu medžiuose čiulbančius paukščius. Jie man primena Guliverio įlanką. Aišku, ten gyvena kitokie paukščiai, bet jų giesmės dvasią veikia taip pat. Niekas manęs taip nedžiugina kaip paukščių čiulbėjimas.

Merė Alisa sudėjo puodukus ir lėkštutes ant padėklo ir nunešė į virtuvę. Kai vėl išėjo, Deividas jau buvo pastatęs automobilį po eukaliptu ir žengė per pievelę su ja pasisveikinti.

– Gera diena, brangusis? – paklausė Merė Alisa, tiesdama skardinę šalto alaus.

Sulaukęs šešiasdešimties, jos vyras dar stiprus ir atletiškas. Jis reguliariai žaisdavo skvošą ir tenisą, o turėdamas laiko eidavo

pabėgioti ar pasivaikščioti. Sendamas vis jautriau vertino savo figūrą ir vis daugiau dėmesio skyrė jai prižiūrėti.

Deividas užlėkė po du laiptus vienu žingsniu ir pabučiavo žmoną.

– Kaip tik tai, ko man reikėjo, – atsakė ir paėmęs alų numetė krepšį ant grindų. Tada klestelėjo į supamąjį krėslą, užsikėlė raudonus sportbačius ant staliuko ir atsidarė skardinę. Ši spragtelėjo ir sušnypštė. Vyras užsivertęs išgėrė gurkšnį ir sučepsėjo. – Nuostabu, – pareiškė persibraukęs pirštais per plaukus. Dar išsaugojo rudą garbanotą ševeliūrą, nors pamažu jau plito žilė.

Merė Alisa prisėdo ant kėdės, nuo kurios ką tik buvo pakilusi, ir ėmė klausytis jo pasakojimo apie savo dieną. Deividas su savo senu mokyklos draugu Briusu Diksonu buvo vietinio miestelio statybos bendrovės savininkai, tad grįžęs namo visada galėdavo papasakoti įdomių istorijų apie savo klientus. Įprastai Merė Alisa būtų parodžiusi jam laišką – šiaip viską jam pasipasakodavo, bet apie šitai pasakoti negalėjo. Laiškas per daug keistas. Deividas tik nusijuoktų ir patartų jį išmesti. Širdies kertelėje Merė Alisa norėjo taip padaryti ir viską pamiršti, bet Florencija turėjo teisę jį pamatyti. Kas Merė Alisa tokia, kad spręstų, ką mamai galima skaityti, o ko ne?

Florencija pamojavo Deividui iš gėlyno. Paskui vėl kibo į darbą, linksmi niūniuodama sau po nosim. Akimirka stabtelėjusi stebėjo apie levandą dūzgančias bites. Dailios rubuilės, patenkinta pagalvojo sau, ir labai užsiėmusios. Vienai iš bičių nulėkus šalin, Florencija nusistebėjo, kaip, po galais, jos geba skraidyti su tokiais menkais sparneliais. Tolėliau dudeno Merės Alisos ir Deivido balsai, juos užgožė paukščių cypsėjimas tarp šakų pešantis dėl

geriausių vietų lizdams sukti. Saulė leidosi žemyn, užliejo lygumą blyškesne, rožine ir auksine šviesa. Netrukus danguje sumirgės pirmoji žvaigždė, atslinks naktis, užklos sodą ir nutildys visus balsus, išskyrus svirplių ir pelėdų. Florencija bus lauke taip ilgai, kaip tik galės. Ji mėgo būti gamtoje. Nuo tada, kai persikraustė iš miesto gyventi su Mere Alisa ir Devidu į šią žavingą sodybą Viktorijoje, Florencija mėgavosi kiekviena diena. Mieste turėjo butą su erdviu vidiniu kiemeliu, kuriame buvo prisisodinusi vaismedžių ir vazoninių augalų, bet širdis ilgėjosi kaimo. Pasiilgo jo ramybės. Vėjelyje šlamančių lapelių kuždesio, švelnaus, gydančio gamtos atsavimo ir gilios nuojautos, kad pati taip pat jai priklauso.

Pakilęs Bazas pasirąžė. Florencija suprato, kad jau metas eiti vidun.

– Eime, senuti, – tarė šuniui ir jiedu užlipę laiptais įėjo vidun pro užuolaidas nuo musių. Svirplių daina jau virto tikra kakofonija. Paukščiai nutilo. Vakaro ramybė apgobė lygumą storu, tamsiai mėlynu šydu.

Merė Alisa virtuvėje gamino vakarienę. Deividas antrame aukšte maudėsi duše. Florencija įsipylė taurę vyno. Paėmusi įsi-metė saujelę ledukų.

– Norėsi? – paklausė Merės Alisos.

– Neatsisakyčiau, ačiū.

Florencija įpylė antrą taurę.

– Gal galiu kuo nors padėti?

– Ne, tu ilsėkis.

– Manau, einu, nusimaudysiu vonioje.

– Puiki mintis.

– Mėgstu į vonią pasiimti taurę vyno. Labai dekadentiška. Padeda vėl pasijusti jaunai. Žinai, po karo vandens mums buvo galima prisileisti tik iki kulkšnių. Man tebėra prabanga prisileisti pilną vonią.

Merė Alisa atsitraukė nuo viryklės. Iš kišenės išsiėmė laišką.

– Mama, šiandien tau atsiuntė laišką. Norėjau duoti, bet vis pamiršdavau.

Florencija nebuvo kvaila. Nuo kada kas nors pamiršdavo perduoti paštą?

– Nuo ko jis? – paklausė prisimerkusi. Dukros išraiška jai sakė, kad tai ne paprastas laiškas.

– Manau, geriau pati perskaityk, – atsakė Merė Alisa.

Florencija paėmė voką, perskaičiusi adresą susiraukė. Braižo tikrai nepažino.

– Na, nešuosį jį į viršų, – tarė. – Taurė vyno, karšta vonia, o dabar dar ir paslaptingas laiškas. Diena tik geryn ir geryn.

Merė Alisa giliai įkvėpė.

– Dėl to nesu tikra...

Florencija apvertusi voką pamatė, kad jis atplėštas.

– Ar perskaitei jį?

– Taip.

– Ir?

– Jis keistas. Bet vis tiek turėtum perskaityti.

– Dabar išties sužadinaį mano smalsumą. Gal reikėtų jį perskaityti čia, su tavim, dėl visa ko, jei netyčia užversčiau kanopas?

Merė Alisa sukikeno.

– Ne, gali skaityti vonioje. Bet būtų ne pro šalį nusinešti visą butelį.

– Toks prastas, mm?

– Tiesiog keistas, – pakartojo Merė Alisa.

Florencija paklaūsė dukros patarimo. Su buteliu vienoje rankoje ir laišku bei taure kitoje lėtai užkopė į antrą aukštą. Įlipusi į kvepiantį vandenį, nusišluostė rankas į flanelinį rankšluostį, užsidėjo skaitymo akinius ir išėmė laišką iš voko.

Brangi ponia Leveson, leiskite jums prisistatyti...

Pirmas skyrius

Guliverio įlanka, Kornvalis, 1937 metai

Iš sakyklos kalbantis pastorius Milaras buvo smulkus, bet energinga jo šneka kūrė gerokai stambesnio asmens išpūdį. Plika pastoriaus galva blizgėjo kaip biliardo kamuoliukas, skruostai rausvi kaip jauno bažnyčios choristo, o tankūs antakiai kalbant atgydavo it pora įkaušusių vikšrų. Švepla kalba būtų skambėjusi komiškai, jei pastoriaus žodžiai nebūtų tokie aistringi ir išmintingi. Pastorius Milaras buvo ištis įkvepiantis vikaras, savo pamokslu pakerėjo visus parapijiečius, išskyrus vieną.

Florencija Laitfut sėdėjo vidury klaupto su savo seneliais, Džoana ir Henriu Pinfoldais, dėde Reimundu, seserimi Vinifreda ir mama Margareta. Jos šeimyniškai sėdėjo tiesiai, neatplėsdami akių nuo vikaro, o Florencijos žvilgsnis jau seniai nukrypo per tarpueilį ten, kur lygiai taip pat tvarkingai sėdėjo Dešų šeima. Mergina apsimetė besiklausanti pastoriaus Milaro, kartkartėmis vis linktelėdavo ar sukikendavo norėdama parodyti, kokia yra įsitraukusi, bet iš tiesų žodžiai jai tebuvo beprasmis triukšmas, nes visą dėmesį iki paskutinio lašelio buvo sutelkusi į devyniolikmetį Obrį.

Florenciją užvaldė, kaip pavadino jos nuovokesnė vyresnė sesuo, „susižavėjimas“. Florencija, kuriai buvo septyniolika metų ir trys ketvirčiai, žinojo, kad jos jausmai yra reikšmingesni. Žodis

„susizavėjimas“ reiškė kažką laikino ir vaikiško, kaip vaikišką po-
traukį lėlėms, iš kurio išaugama ir vėliau labai gėdijamasi. Floren-
cijios jausmai Obriui Dešui buvo nepamatuojamai gilesni ir, žinojo
ji, tvers amžinai. Florencija negalėjo nė įsivaizduoti, kad kada nu-
stotų jį mylėti. Nes ji buvo tikra, kad tai meilė; perskaitė užtektinai
romanų, kad atpažintų aplankiusį jausmą.

Obris nežiūrėjo į Florenciją. Jis sėdėjo tiesiai, toks pat rimtas
kaip ir visi parapijiečiai, iki nenusišypsojo iš kažkokių vikaro žo-
džių – tada jam apie lūpas ir akis susimetė raukšlelės ir nusijuokė.
Jo šypsena Florencijai turėjo neįtikėtiną poveikį. Ji pasijuto paky-
lėta, širdis išsiplėtė iš palaimos, panašiai kaip per religinį potyrį –
vikarą tai būtų labai paskatinę, jei būtų pastebėjęs. Florencija ne-
atplėšė akių nuo Obrio, neslėpdama pasigėrėjimo tyliai atsiduso.
Skaudžiai į šonkaulius niuktelėjusi alkūnė grąžino ją į dabartį, į jos
klauptą. Susiraukusi atsisuko ir dėbelėjo į sesę. Vinifreda perliejo
ją griežtu žvilgsniu ir ilgais raudonais nagais pabarbeno per mal-
daknygę, nebyliai liepdama Florencijai galvoti apie pamaldas. Bet
Florencija niekada nemėgo klausyti nurodymų ar laikytis taisy-
klių; tiesą sakant, nurodymai ir taisyklės tik pakurstydavo ją ieš-
koti būdų jų išvengti. Mergina kelias minutes žiūrėjo į vikarą, ta-
čiau kai pajuto, kad sesers dėmesys atslūgo, jos žvilgsnis, it namo
skrendantis pašto balandis, vėl nusklendė link Obrio.

Nepaneigsi, Obris išvaizdus. Net tebūdamas berniukas, jis
buvo dailus. Florencija tai puikiai žinojo nuo pat tada, kai pirmą
kartą pastebėjo tarp berniukų ir mergaičių egzistuojančius skirtu-
mus. Dešai turėjo didelį namą už kelių mylių nuo Guliverio įlan-
kos, su teniso kortu, plaukimo baseinu ir daugybe žemės, nes Vil-
jamas Dešas, Obrio tėvas, buvo džentelmenas ūkininkas. Dviračiu
nuo Florencijos senelių namų iki ten buvo netoli, o Florencijos na-
mas, nors mažesnis, galėjo pasigirti įspūdingu vaizdu į jūrą ir savo
privačia įlanka. Kadangi Vinifreda buvo Obrio amžiaus, o Obrio

dvyniai Džulianas ir Sintija – Florencijos, dvi šeimos savaiame ėmė draugauti.

Dešai buvo didelė šeima, turėjo įvairaus amžiaus pusbrolių ir pusseserių, kurie krūvomis svečiuodavosi per mokyklos atostogas. Kitaip nei Florencijos mama, kuri susituokusi didumą gyvenimo praleido Egipte, o paskui Indijoje, todėl Anglijoje neturėjo daug draugų, Obrio tėvai gimė ir užaugo Kornvalyje, todėl pažinojo visus. Ilgais vasaros mėnesiais jie rengė vakarėlius ir piknikus, plaukiojimo išvykas ir teniso turnyrus, ir tokių linksmybių kažin ar būtų radęs kur kitur šalyje. Dešai nepavargdami entuziastingai priimdavo žmones į savo ratą. Niekas nebuvo nepatogu, visi buvo laukiami. „Kuo daugiau, tuo smagiau“ – toks būtų jų šeimos moto, jei jį turėtų. O Margareta Laitfut, priešingai, buvo nervinga būtybė, kurią apimdavo baisiausia panika vien pagalvojus, kad reikės surengti kad ir menkiausią vakarėlį, bet ji turėjo pareigą atsidėkoti už daugybę gaunamų kvietimų. Per tuos renginius ji labai kliovėsi Vinifreda, kuri buvo veikli, pasitikinti ir rami, visai kaip velionis Margaretos vyras, ir savo mama Džoana, kuri buvo miela, kantri ir supratingai priėmė Margaretos trūkumus. Florencija buvo pernelyg išlepinta ir egoistiška, kad kam nors padėtų.

Nors Margareta mokėjo užsidėti vakarėlio šeiminkės kaukę ir surengti vieną kitą pietų ar vakarienės pasibuvimą Guliverio įlankos gyventojams, nė viena kita šeima taip nežeidė jos pasitikėjimo savimi kaip Dešai. Selija Deš buvo gražuolė juodais it varnas plaukais, kupina neprilygstamo stiliaus ir gracijos; šalia jos Margareta jautėsi kaip nendrinė vištelė prie išlakios gulbės. Viljamas Dešas buvo toks pat išvaizdus, kokia jo žmona buvo graži, ir pasižymėjo nesuvaržytu žavesiu ir nerūpestingumu, kaip vyras, kurio didžiausias rūpestis buvo rasti ir įkalbėti varžovą stoti prieš jį teniso korte ir žiūrėti, ar Medžioklis, jo juodasis labradoras, nepabėgo į miestelį. Toks ūkininkas kaip Viljamas Dešas nesuko galvos

dėl orų. Jo paveldėtą turtą sukrovė ne pasėliai, vyras nesuko galvos ir dėl namų reikalų, nes Selija valdė puikiai suteptą savo darbda-
viamis atsidavusių virėjų, tarnaičių, liokajų, sodininkų ir vairuotojų
mašiną. Selija turėjo talentą, mokėjo priversti tarnus pasijusti savo
karalijos valdovais, įkvėpė juos didžiuotis savo darbu ir suteikė
noro įrodyti, kad yra nepakeičiami. Margareta su siaubu laukdavo
dienos, kai pačiai reikėdavo į nesibaigiančias Dešų pramogas at-
sakyti kvietimu.

Buvo beveik neįsivaizduojama, kad Obris galėtų nejusti tą rytą
jį stebinčių Florencijos akių. Florencija nebuvo klasikinė gražuolė,
bet turėjo maištingą dvasią, kuri nepaaiškinamai traukė daugumą
jos amžiaus vaikinių. Bet, Florencijai nežinant, Obrio dėmesį pa-
traukė nepažįstamoji, netikėtai įsiveržusi į Dešų vasaros atostogas
iš Prancūzijos, siūsta savo mamos, senos Selijos draugės, patobu-
linti anglų kalbos žinių. Eliza Diužardan buvo smulkutė, santū-
raus, nepatiklaus veido, it svetimoje teritorijoje atsidūrusi stirnai-
tė. Jos žavingas santūrumas ir patraukė Obrio Dešo dėmesį. Eliza
sėdėjo priešais jį tarp tvirtų Obrio pusseserių, Bertos ir Džeinės
Klermont. Liauna, keista mergina ir išvaizda, ir stiliumi skyrėsi
nuo visų kitų parapijos moterų.

Florencija jos dar nepastebėjo. Net jei ir būtų atkreipusi dėme-
sį į jauną, garbanotą moterį, būtų atsainiai praleidusi ją pro akis
kaip neįdomią ir tikrai nekeliančią pavojaus. Savaiame suprantama,
Guliverio įlankoje buvo daug kitų merginų, kurias Florencija *lai-
kė* varžovėmis, – pavyzdžiui, aukšta, elegantiška Natalija Karter
ar Džinderė Leitli raudonais kaip ugnis plaukais. Abi buvo metais
vyresnės už Florenciją ir kur kas daugiau patyrusios. O garbanė
prancūzaitė nenusipelnė nė antro žvilgsnio, Florencija nė neįsi-
vaizdavo, kad Obris ją pastebėjo.

Pamaldoms pasibaigus, parapijiečiai susirinko lauke, kaip buvo
įprasta, pabendrauti prieš traukiant namo sekmadienio pietų.

Dešai pakvietė vikarą į svečius, kaip ir daugumą sekmadienių, o Obriui stabtelėjęs prie durų padėkoti už pamokslą Florencija nugirdo pastorių Milarą jam sakant:

– Nekantrauju išgirsti, kaip kalbi prancūziškai.

Obris prunkštelėjęs atsakė:

– Bijau, kad mūsų naują draugę mano kalbos įgūdžiai tik nuvils.

Florencija nė nenutuokė, apie ką jie kalbasi, ir nesukdama galvos laukė eilės paspausti pastoriui Milarui ranką ir padėkoti už įkvepiantį pamokslą, kurio tegirdėjo žodį ar du.

Guliverio įlankoje buvo giedra, saulėta diena, nuo jūros, kaip įprastai, pūtė vėjas. Pilko akmens bažnyčia buvo statyta tryliktame amžiuje, bet metams bėgant ištvėrė daugybę renovacijų, po kurių ją dengė devyniolikto amžiaus skalūninių čerpių stogas, o dabar ant kraigo tupėjo trys silkiniai kirai ir abejingai stebėjo įvykius apačioje. Bokštas buvo senas, karūnuotas dantytu parapetu su keturiomis aukštomis smailėmis kampuose, atlaikiusiomis šimtmečius jas čaižiusias liūtis ir vėtras. Dabar bokštas kaitinosi ryškioje ankstyvos vasaros šviesoje, kutenamas pavienių šešėlių, prabėgančių prieš saulę kartkartėmis praplaukus baltam debesiai. Bet jį atgaivino judėjimas ir kalbos papėdėje. Nedidelėje bendruomenėje visi pažinojo vieni kitus ir atpažino balsus, ypač jaunų, nenustygtančių moterų, kurių šnekos skambėjo ore it žuvėdrų klyksmai. Galų gale, keli mėnesiai prieš tą nerūpestingą vasarą buvo turinigi, ir parapijiečiai turėjo apie ką pasikalbėti: įvyko karaliaus Jurgio VI karūnacija, koalicijos vyriausybėje Stenlį Boldviną premjero poste pakeitė Nevilis Čemberlenas, o Vokietijos kancleris Adolfas Hitleris paskelbė savo sprendimą įsiveržti į Čekoslovakiją. Bet karas buvo toli nuo jų minčių, nes niekam nekilo abejonių, kad po praėjusiojo niekas nebenorėtų vėl pasmerkti pasaulio tokiam siaubui. Tik seni išminčiai it patyrę skalikai, pagavę lapės kvapą, šniukštinėjo nujausdami ore kažką grėsmingo.

Florencija stebėjo Obrį skverbiantis per minią, pagarbiai linksint praeiviams, kol priėjo trijulę ant vejės besikalbančių jaunų moterų. Ji pažinojo Bertą ir Džeinę Klermont, bet droviai tarp jų stovinčios tamsiaplaukės būtybės nebuvo mačiusi. Nė akimirkos neįtarė, kad Obris perėjo kiemą dėl jos.

– Tai, mano brangi Florencija, yra Eliza Diužardan, – tarė ponია Varberton, bendruomenėje vadinama Plepute Evute – krūtininga našlė, kuri turėjo jautrią nosį vietiniams gandams, kaip mat paskleisdavo, ką suuodusi, ir nė kiek to nesigėdijo.

– Laba diena, ponია Varberton, – pasisveikino Florencija. Paprastai ji stengėsi našlės vengti, bet šią akimirką Pleputė Evutė turėjo šio to, ko ji norėjo, – žinių. – Skamba prancūziškai, – pridūrė prisiminusi, ką Obris sakė vikarui apie savo prancūzų kalbos žinias, tiksliau, apie jų trūkumą.

– Ji išties prancūzė, – patvirtino ponია Varberton. – Žinai, jos mama ir Selija susitiko Sorbonoje. Eliza atvyko pas juos visai vasarai. Kažin ar galėčiau taip ilgam priimti viešnią. Visada maniau, kad svečiai yra kaip žuvis, po kelių dienų prasmirsta. Bet Dešai, regis, turi bedugnį ištvėmės šulinį, ar ne? Mergina nėra labai išvaizdi, bet tos prancūzaitės kažką turi. – Ponია Varberton prisimerkė svarstydamą, kokia nenusakoma savybė suteikė Elizai jos tylų žavesį.

Florencija išties buvo linkusi sutikti su pirmąja sakinio dalimi, bet nesiruošė apkalbinėti nepažįstamo žmogaus, apie kurį nespėjo susidaryti savo nuomonės. Tikrai neduos Pleputei peno apkalboms. Septyniolikmetė Florencija buvo pakankamai supratinga, kad pajustų apgaulingus ponios Varberton bandymus įsiteikti.

– Kaip miela iš Obrio pusės, kad taip su ja varginasi, – tarė ji, švelniai šypsodamasi ir stebėdama, kaip galantiškai vaikas kalbasi su drovia nepažįstamąja. – Ji čia tikriausiai jaučiasi labai nesava.

Ponia Varberton sukikeno, ir jos levandų spalvos liemenės sa-
gos įsitempė – kad ir ką ji apsirengdavo, drabužiai visada atrody-
davo vienu dydžiu per maži.

– Tyliųjų ir reikia pasisaugoti, – tarė patylinusi balsą, lyg regz-
dama planą su bendrininke. – Tas Obris Dešas yra neprastas lai-
mikas. Juk nemanai, kad madam Diužardan pasiūstų savo brangią-
ją dukrą per kanalą vien pasimokyti anglų kalbos, ar ne?

– Obriui devyniolika, – iširdusi atsakė Florencija. Kaip Pleputė
Evutė galėjo net pagalvoti, kad jis užsimanytų vesti tokią merginą
kaip Eliza Diužardan, kai buvo aišku kaip dieną, kad ves *ją*?

– Konkurencija negailestinga, ir tik paika moteris atitraukia
akis nuo kamuolio. Tokį jauną ir laisvą vyruką kaip Obris Dešas
nustvers nespėjus nė apsidairyti, o už jungtusių stovės susitelkusi
ir ryžtinga motina. Įsidėmėk mano žodžius, išmanau tokius daly-
kus. Sėkmingai išleidau visas keturias savo dukras. *Aš* nieko nepa-
likau atsitiktinumui.

– Tai gal žinote, kas per šeima tie Diužardanai?

– Turtingi, – šnirpštelėjusi atsakė ponია Varberton. – Labai
turtingi. Aišku, jau ne devynioliktas amžius, bet seni įpročiai
miršta sunkiai. Geras laimikis yra geras laimikis, o pinigai kalba
garsiau už žodžius. *Tai* niekada nepasikeis.

Florencijai nebuvo nė dingtelėję, kad jos šeimos turtas tuok-
tusių rinkoje galėtų būti privalumas ar trūkumas. Niekada apie
tai nė nesusimąstė. Jos tėvas buvo kariškis. Jis tarnavo Didžiajame
kare, neteko dviejų brolių. Vėliau tarnavo Indijoje, 17-ame pan-
džabų pulke, iš ten buvo ir pirmieji Florencijos prisiminimai. Be
didingų snieguotų Himalajų vaizdų pro jų namų langus Šimloje,
Florencija dar prisiminė tėvo ligą. Jo gelsvą, sulysusį veidą. Tėvas
užsikrėtė spru, reta tropine liga, kuri paveikė virškinimo sistemą
ir pavertė jį neįgaliu. Tėvą parsiuotė į Angliją, ten atsistatydinęs
gavo skurdžią pensiją. Florencija žinojo, kad jos mamos tėvai buvo

turtingi, nes turėjo didelį namą Guliverio įlankoje ir daug tarnų. Mergina spėjo, kad po tėčio mirties jie gyveno iš senelio pinigų, ne iš tėčio palikimo. Svarstydamą, ar tai jai būtų trūkumas, atidžiau nužvelgė Elizą Diužardan, gal net šiek tiek pavydžiai. Ar Selią Deš ir madam Diužardan rezgė suokalbi, dėl kurio ji gali likti nieko nepešusi?

Kai tik grįš namo, paklaus sesers; Vinifreda tikrai žinos. Bet ponas Foilas, vietinis statybininkas, užlaikė ją prie bažnyčios, ir būtų buvę nemandagu jį pertraukti. Kai Florencija pagaliau parėjo į „Jūreivio“ svetainę, ji buvo pilna dūmų, kvepėjo šeriu. Jos senelis Henris Pinfeldas ir dėdė Reimondas, viengungis mamos brolis, prie erkerinio lango rūkė cigaretes, o senelė ant sofos kalbėjosi su Margareta ir Vinifreda. Šeima paprastai taip ir pasidalydavo: vyrai vienoje kambario pusėje, damos kitoje. Moterų pokalbiai Henrio nelabai domino, o Reimondas mėgo tik vieną moterį – savo mamą.

Šiek tiek užtruks, kol Florencija galės pasikalbėti su Vinifreda akis į akį. Ji paniurusi klestelėjo ant sofos šalia sesers. Moterys po kaulelį narstė pastoriaus Milaro pamokslą. Florencija nuobodžiaudama atsiduso, nes jai trūko kantrybės su ja nesusijusiems pokalbiams.

– Flo, kaip tau pamokslas? – išsišiepusi paklausė Vinifreda. Ji puikiai žinojo, kad Florencija negirdėjo nė žodžio.

– Man ir mokykloje užtektinai kišo religijos. Per vasaros atostogas visų mažiausiai trūksta pamokslų iš sakyklos.

Margareta neramiai dėbtelėjo į dukrą.

– Nekalbėk taip senelio akivaizdoje, – įspėjo. – Pasirodysi nedėkinga.

– Nesakiau, kad man nepatiko mokykla, tik kad nepatiko mokyklos pamaldos. Reikėjo išgirsti senąjį pastorių Minčiną kiekvieną sekmadienį pliuropiant be galo be krašto. Be to, kai kurios

merginos eidavo į *trejas* pamaldas: į ankstyvąją komuniją, rytmetines pamaldas ir mišparus. Nuobodybių nuobodybė. Užtektų atversti žmogų į kitą religiją.

Nei Margareta, nei jos tyki mama Džoana nemokėjo susitvarkyti su Florencija. Mergina buvo kietakaktė, nepagarbi ir linkusi kelti dramą – dėl to ją ir išsiuntė į internatinę mokyklą. Reikia pasakyti, kad tai jai išėjo į naudą – išmokė mandagumo ir etiketo, taip pat šiek tiek drausmės. Bet be vedančios (ir griežtos) tėvo rankos mergina ėmė kelti rūpesčių.

– Girdėjau, dalyvavai metų pabaigos vaidinime. – Džoana drąsinamai nusišypsojo anūkei, tikėdamasi pastūmėti ją prie smagesnės temos.

Florencijai nušvito akys.

– Taip, – atsakė ji, nes kalbos apie teatrą Florencijai visada įkvėpdavo entuziazmo. – Buvau pagrindinė „Dvyliktosios nakties“ veikėja.

– Viola? – paklausė Džoana.

– Taip. Mano vaidyba sujaudino žiūrovus, – šypsodamasi pridūrė Florencija, nes žinojo, kad šauniai pasirodė.

Taurelę šerio gurkšnojusi Vinifreda šnirpstelėjo.

– Jei įdomi mano nuomonė, šiek tiek persistengei.

– O ką *tu* išmanai? Gyvenime nieko nevaidinai! – irzliai atšovė Florencija.

– Man pasirodė šauniai, – tarė Margareta. – Tiesą sakant, nu-girdau eilėje priešais sėdintį tėvelį sakant, kad buvai geriausia jo kada matyta Viola. Net geresnė nei Vest Endo teatre.

– Jis tikriausiai juokavo, – leptelėjo Vinifreda.

– Ne, kalbėjo visiškai rimtai, – patvirtino mama.

– Aš būsiu aktorė, – joms priminė Florencija.

Džoana dirstelėjo į savo vyrą, kuris tebesėdėjo prie lango išitraukęs į pokalbį su Reimundu.

– Manau, pamatysi, kad yra ir įdomesnių užsiėmimų, – švelniai tarė ji.

– O ne, aš tuo tikra. Būsiu *garsis* aktorė.

– Tavo tėveliui nebūtų patikę, kad jo dukra staipytūsi ant scenos, – leptelėjo Margareta ir pažiūrėjo į Vinifredą ieškodama palaikymo.

– Flo, tai nederama, – pritarė Vinifreda.

– Nederama? Rimtai, Vine! Dėl to, kad esu gerai išauklėta jauna dama? Tikriausiai tau labiau patiktų, kad mane su dailia balta suknia ir puokšte gėlių pirštinėtose rankose pristatytų dvare. – Florencija paniekinamai nusijuokė. – Įstrigai tamsiuosiuose amžiuose. Man patinka moterys, kurios ko nors siekia savo gyvenime, užuot sėdėjusios ir laukusios, kol ištekės.

– Maniau, sakei, kad ištekėsi už Obrio Dešo?

Florencija nutvilkė sesę piktu žvilgsniu. Pakėlė smakrą.

– Vine, galima ištekėti *ir* turėti gyvenimą!

Pastebėjusi prie durų tarnaitę, Džoana pakėlė ranką.

– Mergaitės, metas pietauti. – Pažiūrėjusi į Florenciją vėl nusišypsojo, tikėdamasi ją nuraminti. – Brangioji, esu tikra, kai pagaliau ištekėsi, turėsi kitų rūpesčių, ne kaip būti aktore.

Florencija nenorėjo ginčytis su senele. Gal mamos su seserimi ir negerbė, bet su seneliais iš principo bendravo nuolankiau.

– Ką ten girdėjau apie vaidybą? – užgesinęs cigaretę paklausė Henris, pervėręs jauniausiąją anūkę griežtu žvilgsniu. Jo ūsai sukrutėjo it jūrų vėplio. – Nenoriu girdėti nieko panašaus. Tavo tėvas apsiverstų karste. Staipytis ant scenos, dar ką išsigalvosi. – Kartu su Florencija išėjo į koridorių. Traukiant į valgomąjį, jo nublizginti odiniai batai kaukšėjo į medines grindis. – Nesu koks senas kriošena, kad drausčiau savo dukrai ar anūkėms dirbti. Priešingai, manau, kad veikla yra labai gerai. Moters protą reikėtų

stimuliuoti, visai kaip vyro. – Jis patapšnojo Florencijai per petį. – Nebijok, rasime tau kokį naudingą užsiėmimą.

– Seneli, aš noriu dirbti teatre. Nepersigalvosiu.

– Brangioji, apie tai jau kalbėjomės. Metus pasimokyk, kaip būti dama, ir tada grįšime prie šitos temos, jei manai, kad tikrai to nori. Spėju, kad tada jau galvosi apie kitką. – Jis sukikeno įsivaizdavęs santuoką, vaikus ir kitus įprastus moteriškus rūpesčius.

– Būdamas tavo metų norėjau būti gaisrininku, – įsiterpė iš paskos sekantis Reimondas.

Florencija nusijuokė.

– Netikiu tavim!

– Na, gal buvau kiek jaunesnis.

– Man regis, *daug* jaunesnis būtų arčiau tiesos, dėde Reimondai. Nieko sau šuolis, nuo noro laikyti žarną prie antikvarinių kūrinių vertinimo Bonamso aukcione.

– O dabar jis turi savo verslą, – išdidžiai tarė Henris. – Bet kada galėtum įsitaisyti padėti jam tvarkyti dokumentus ar nešioti arbatą, ar ne, Reimondai?

– Be abejo. Kai tik užsimanysi darbo, Flo, mielai tave įdarbinsiu.

– Neįsivaizduoju nieko blogesnio, – nusikvatojo Florencija. – Ne todėl, kad man nepatiktų jūsų kompanija, dėde Reimondai. Tik man būtų be galo nuobodu visą dieną spoksoti į negyvus daiktus. Vien apie tai pagalvojus ima žiovulys.

– Pas mus taip pat netrūksta dramų, gali neabejoti.

Jie išsivaikščiojo į savo vietas prie stalo, sustojo sukalbėti maldelės.

– Matyt, viskas reliatyvu, – nusileido Florencija, nors abejojo, ar antikvarinių dirbinių pasaulio dramoms galėtų prilygti vaidinamoms teatre.

Tik po pietų Florencijai pagaliau pavyko pričiupti Vinifredą vieną. Jiedvi buvo sode, sesuo rūkė mamos cigaretę. Iš ten merginoms atsivėrė vaizdas į jūrą, blizgančią po vaiskiu žydru dangumi.

– Žavinga, ar ne? – tarė Vinifreda. Ji atsiduso. – Žinai, dievinu šį metų laiką. Mes ką tik atvažiavome, ir visa vasara dar prieš akis.

– Aš taip pat, – linktelėjo Florencija. – Norėčiau, kad galėtume čia gyventi visą laiką. Tiesą sakant, nesuprantu, kodėl negyvename. Kodėl mama turi gyventi Kente, kai jos šeima gyvena čia?

– Ten ji susitiko su tėveliu, ten jie gyveno grįžę iš Indijos.

– Kvailystė. Mama turėtų parduoti savo būstą ir nusipirkti namą čia.

– Nemanau, kad ji to nori.

– Negali būti, kad tebelaiiko įsikibusi tėvelio prisiminimo? Net po tiek metų? Išties keista, kodėl ji neištekėjo antrą kartą.

Vinifreda papurtė galvą.

– Flo, tavo naivumas kartais mane stulbina.

Florencija pasišiaušė.

– Kodėl? Tėvelis mirė prieš daug metų.

– Prieš septynerius.

– Taigi, seniai.

– Ne suaugusiesiems. Be to, ji tikriausiai nenori vėl ištekėti. Ji mylėjo tėvelį. Jo neįmanoma pakeisti.

– Vine, o tu jo pasiilgsti?

Sesuo linktelėjo.

– Nuolatos. – Ji giliai užsitraukė cigaretės, paskui išpūtė dūmus pro lūpų kamputį.

Florencija susiraukė.

– Norėčiau sakyti, kad ir aš nuolat jo pasiilgstu, bet taip nėra. Net kai būdavo namie, jis atrodė nepasiekiamas. Tik pamenu, kad sirgo.

– Na, tu dar buvai mažytė. Mano prisiminimai apie jį tikriausiai gyvesni.

– Ar jis buvo turtingas?

Vinifreda įsispoksojo į ją apstulbusi.

– Koks keistas klausimas!

– Na, tai ar buvo? Niekas niekada nekalba apie pinigus. Ar senelis moka už viską, ar tėvelis testamente ką nors paliko mamai?

Vinifreda prisimerkė.

– Su kuo kalbėjaisi?

Florencija įsispokso į jūrą.

– Su niekuo. Tik mažčiau apie tai bažnyčioje. Ar mes, aš ir tu, esame „geras laimikis“?

– Geras laimikis? – Vinifreda nusijuokė. – Tai su kažkuo *kalbėjaisi*.

– Ak, gerai jau. Pleputė Evutė minėjo, kad ta prancūzaitė...

– Eliza Diužardan.

– Žinai apie ją?

– Aišku. Ji apsistojo pas Dešus.

– Na, pasirodo, ji labai turtinga, o jos mama ir ponija Deš nori suvesti Elizą su Obriu. – Florencija giliai įkvėpė. Staiga jai užgniaužė krūtinę.

Vinifredos žvilgsnis sušvelnėjo.

– Ak, suprantu, iš kur tokie klausimai. Na, nežinau, ar Eliza Diužardan piniginga, kaip pasakytų Džeinė Osten. Bet galiu tau pasakyti, kad senelis yra užtektinai turtingas, kad patenkintų tokią moterį kaip Selija Deš.

Florencijos dvasia krūptelėjusi atgijo.

– Ar senelis labai turtingas? – paklausė susijaudinusi.

– Ne, bet Selija Deš nėra snobė ir nesuka galvos dėl pinigų. Tiesiog jų turi daug. Manychiau, kad ji į marčias priimtų ir tarnaitę, jei tik sūnus įsimylėtų. Tad, brangi sesute, visiškai nesvarbu, ar tu

geras laimikis, nes Dešai nesirūpina dėl turtų ar klasės. Bet tau reikia, kad Obris tave įsimylėtų. – Ji nepiktai nusijuokė. – O tai, Flo, gali pasirodyti per sunki užduotis.

Florencija kilstelėjo smakrą. Jei pinigai ir klasė nesvarbu, žaidimo laukas visoms lygus.

– Turiu visą vasarą padirbėti, – atsakė pasitikinčiai.

– Bet amžius ne tavo pusėje, – tarė Vinifreda.

Florencija išsišiepė.

– Ak, tu, menkatike – atsakė. – Gal aš ir nežinau visų atsakymų, bet viena *žinau* – aš tikrai suaugsiu. Rugsėį man bus aštuoniolika, o *kitą* rugsėį devyniolika. Paskui bus dvidešimt, paskui trisdešimt, paskui penkiasdešimt, paskui septyniasdešimt ir, Dievo valia, gal sulauksiu net aštuoniasdešimties. O ką tada mums su Obriu reikš dvejų metų skirtumas?